Transformant les dificultats en possibilitats

written by Josep Maria Canal | 13 de January de 2023

Un tema que ha ocupat moltes converses, plantejaments i decisions als centres educatius ha estat relacionat amb **la quantitat de recursos, tant econòmics com personals, amb què es compta per a donar una resposta educativa de qualitat**. Aquesta línia de pensament té diversos inconvenients, però sobretot dos: el primer és que no permet generar millores perquè es fonamenta en la queixa i els aspectes negatius de la situació escolar; el segon és que no va en sintonia amb les evidències científiques en educació.

El projecte INCLUD-ED (2006-2011) del VI Programa Marc de recerca de la Comissió Europea va identificar les **actuacions educatives que generen els millors resultats i que són transferibles a qualsevol entorn**. Aquesta línia de recerca va aparèixer per la necessitat d'augmentar els estàndards d'inclusió que es demanen i d'aclarir les accions adreçades a la millora de resultats.

Com a exemple, aquest article que presentem, i que va ser el més consultat i citat de la *Cambridge Journal of Education* del 2013, va contribuir a clarificar les conclusions de la investigació científica, avalant les

possibilitats de transformació d'un centre educatiu situat en un barri amb risc d'exclusió social, amb un ampli percentatge de població gitana, mitjançant la implementació de les actuacions educatives d'èxit.

Les claus que fonamenten aquestes millores se sustenten en la transformació de les interaccions entre els membres de la comunitat i en els espais d'aprenentatge, així com en la participació dels familiars i de la comunitat en els processos de decisió i avaluació del centre i els espais d'aprenentatge dels xiquets i xiquetes de l'escola.

L'aplicació de les Actuacions d'Èxit requereix, segons l'article, la creació d'entorns de diàleg que suposen la base de la interacció entre l'alumnat i, també, amb els membres de la comunitat. Perquè **està demostrat que l'alumnat aprèn més i millor quan l'aprenentatge està organitzat així, en diàleg amb els iguals i amb persones adultes.**

Es demostra que les escoles que apliquen aquestes actuacions:

- aconsegueixen el compromís de la comunitat en la transformació de l'escola, convertint-se en un lloc on la il·lusió sustenta les interaccions;
- transformen les interaccions de l'aula amb la participació dels membres de la comunitat en l'aprenentatge de l'alumnat;
- milloren l'aprenentatge de l'alumnat; obtenen millors resultats.

Com a conclusió, davant del debat que se suscita sobre els recursos que l'escola ha de tindre, la recerca destaca la importància de basar la resposta educativa i social en l'evidència científica. **Per a poder superar les dificultats**

que puga tindre l'alumnat, és vital que la mirada estiga posada en la transformació, cap a les possibilitats que es poden crear comptant amb la comunitat, posant en valor les oportunitats que ofereix la col·laboració entre el professorat, les famílies i el mateix alumnat, amb un compromís i un desig clars de millora, deixant de banda la queixa.

Els grups interactius, les tertúlies dialògiques, la formació de familiars o la participació educativa de la comunitat permeten la creació d'espais dialògics d'aprenentatge que aporten aquesta millora dels resultats acadèmics, però també ho aconsegueixen en valors i sentiments. És a dir, la creació d'un inèdit viable, com deia un dels pedagogs de més reconeixement internacional, Paulo Freire, amb el qual la població contribueix a la transformació educativa i social, **convertint les dificultats en possibilitats**.

[Imatge: Unsplash]